

Afghansk kultur

Beskriv det afghanske folk

Der er forskellige folkegrupper: Tajik, pashtun, hazara og uzbek.

Tajikere: Er typisk bosat i Kabul og den nordlige del af landet. Det er dari-talende folk og den typiske ledende kultur. Her var kongemagten og har igennem tiderne været ledere. Mange folk herfra var typisk i ledende stillinger i landet. De er, lidt som i Iran, typisk meget veluddannede. Det er åbne og sociale folk. Gode familier. Kvinder får også uddannelser og arbejder. De er sunnimuslimer. De samarbejder fint med pashtuner, og det er okay at giftes ind i det pashtunske folk.

Pashtunerne: Den sidste præsident var dog fra Pashtunfolket (Ashraf Ghani). De bor typisk i det sydlige Afghanistan og har ekstremister i blandt sig. Flertallet af Taleban er pashtuner. Dog er dem i Kabul af pashtunerne anderledes. De er sunnimuslimer. Kvinder bærer burka. Nomadestammen "Kochi" ligger i strid med pashtunerne, ligesom der også er strid mellem pashtunerne og hazaraerne.

Hazara: Tidligere var disse de fattige. De har mongolske træk. Folk generer dem og provokerer dem. De er shiamuslimer. Gifter sig typisk inden for eget folk. Taler dari, dog med Hazaragi dialekt.

Uzbek: De bor i Nordafghanistan, har mongolske træk, er kraftigt bygget og taler uzbeki. De bor i Kunduz, Barlan, Mazar Sharif –områderne. Det er gode folk, der holder sig for sig selv. (NB: informant er selv tajik). En kendt stjerne fra dette folk er Marshal Dostum.

Hvad er vigtigt for danskere at vide om dit folk og din kultur?

Det er vigtigt at kende til de religiøse fester. Fx at respektere Ramadanen ved ikke at tilbyde mad og kaffe i denne tid. Sexliv er ikke noget afghanere taler om. Spørg ikke så meget om familie. Inviter gerne på mad. Ved dødsfald i familien viser man sin respekt ved at komme. "Din gode ven vil være der for dig, når du har en dårlig dag" siger man.

Hvilke elementer fra din kultur minder om dansk kultur?

Nytårsaften er det samme som i Danmark. Vi har også noget, der ligner risalamande: Sheley shirin.

Hvem har magten i dit land?

Nu Taleban, tidligere tajikere.

Hvad er vigtigt, når der er fest i din kultur?

Fest er fx forlovelsesfest, bryllup, drengefødsler. Omskæringsdag for drenge på sjattedagen. Så kommer folk med penge og tøj. Der er ingen fest for pigebørn – de går jo til en anden familie, når de

bliver gift. Der er god mad (buffet), musik og dans (og alkohol sådan helt uofficielt). Ved gaver er der kultur for at overgå den gave, du sidst modtog fra den anden. Det hedder "shiali".

Hvordan forstås ægteskab, familie og udvidet familie i din kultur?

Familien er den største og stærkeste forbindelse mellem folk. Når sønnerne har det godt, giver det respekt og ære til forældrene. Forældre passer på dig og er dit socialkontor, hjemmepleje og din bank. Børnene giver det samme tilbage, når de får arbejde. Så giver de forældrene økonomisk hjælp. Familiens rigdom bruges til alles gavn. Pengene går i en pulje, som hjælper dem, der har brug for det.

Familie forstås her ikke som kernefamilie med far, mor og børn men inkluderer onkler og tanter osv. Familien er kernen i samfundet. Sønner bor hjemme, også når de bliver gift, så blot med kone. Hvis der er en konflikt og søn og svigerdatter flytter ud, er det en stor skam for familien. Sønnen mister også sin ære og kan have svært ved at få job.

Samspelet mellem kønnene er meget forskelligt fra folk til folk. De rige har gode forhold i familierne. De fattige har altid problemer og 8-10 børn.

Tvangsægteskaber er vi færdige med. Tidligere blev ægteskabet brugt til mægler til fred mellem folk. Fx hvis du har dræbt min bror, bliver jeg gift med din datter!

Hvad er traditionerne omkring dødsfald i din kultur?

Første dag begravnes den afdøde. Mænd og kvinder mødes i moskéen og beder for personens sjæl. Det samme gøres i hjemmet i to-tre dage. Her kommer besøgende, familie og venner. De sidder og snakker med den sørgende familie, for at de ikke skal være alene i sorgen.

Hvilken religion er den største i din kultur?

Islam, sunni- og shiaislam.

Hvordan har man det med fremmede, som kommer til jeres land?

Vi er glade for fremmede. Sig et ord på vores sprog, og vi er overvældede og indbyder gæstfrit med åbne arme. Gæster kan bo en-to uger i vores hus og få mad.

Hvad er vigtigt at huske, når du møder mennesker, du ikke kender?

Hils pænt og smil. Kender du til familien, så spørg ind til dem.

Hvordan hilser man på hinanden i din kultur?

Vi kysser og giver hånd (og krammer), eller lægger hånden på hjertet. Hvis det er for at få sig en veninde, så kan man kun smile og blinke til pigerne i parken. Det er typisk nogen, du kender fra nabolaget eller skolen.

Hvor ofte ser man sine venner i din kultur?

Som ung: hele tiden. Som ældre: når man har samme interesser.

Hvilke ord er vigtigst i din kultur, når man snakker om børneopdragelse?

Lydighed. Dine forældre bestemmer over dit liv. Ansvarlighed – man bliver givet en opgave, som skal klares.

Hvordan forstås respekt mellem børn og voksne i din kultur?

Unge skal hilse på de ældre, og de går altid bag ved den ældre.